

**NÓGRÁD MEGYEI  
KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÁS  
5 ÉVES FEJLESZTÉSI TERVE**



---

**Balassi Bálint Megyei Könyvtár**

**Salgótarján, 2013**



BALASSI BÁLINT MEGYEI KÖNYVTÁR

**NÓGRÁD MEGYE**

**KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER**

**SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉSI TERV**

**2014 – 2018. ÉV**

**AZ INTÉZMÉNY SZÉKHELYE: 3100 SALGÓTARJÁN, KASSAI SOR 2.**

**AZ INTÉZMÉNY VEZETŐJÉNEK NEVE: MOLNÁR ÉVA**

## Tartalom

<b>Helyzetkép .....</b>	<b>3</b>
Nógrád megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban .....	3
<b>Öt éves fejlesztés tervezése – elérendő célok.....</b>	<b>6</b>
1. A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerbe bevont szolgáltató helyek tervezett száma .....	7
2. Infrastrukturális feltételek .....	8
3. IKT, technikai eszközök .....	11
4. Állománymenedzsment.....	13
5. Könyvtárhasználat.....	15
6. Személyi feltételek .....	17
7. A könyvtári szolgáltatások népszerűsítése .....	19
8. Szolgáltató könyvtár.....	20
9. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása .....	21

## Helyzetkép

### Nógrád megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban<sup>1</sup>

Könyvtárak		könyvtárak száma (db)	nyilvános könyvtárak jegyzékén szerepel (db)	Lakosságszám összesen <sup>2</sup>
Települési könyvtárak	megyei könyvtár	1	1	37.199
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen	35	0	10.013
	0 - 500 lakosú településen			
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen	41	0	29.619
	501 - 1000 lakosú településen			
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen	15	0	18.777
	1001 - 1500 lakosú településen			
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen	14	0	26.307
	1501 - 5000 lakosú településen			
városi könyvtár	5	5	47.154	
községi könyvtár	17		29.988	
A településen nincs könyvtári ellátás		3		1.698
Összesen		131		29.988

Nógrád megye, területére nézve, az ország második legkisebb megyéje, 200.755 fős népessége a megyék között a legalacsonyabb.

Településszerkezetét tekintve a kistelepülésszerű jelleg dominál. A 131 településből csak 6 város van, a 125 községből 81 lélekszáma nem éri el az 1000 főt (61%), csak 1 községben élnek 3000-nél többen.

Könyvtári ellátottságot tekintve valamennyi városban működik városi könyvtár mindenütt valamilyen más intézménnyel összevonva.

<sup>1</sup> Az adatszolgáltatás a 2013. évben ismert adatok alapján kérjük

<sup>2</sup> megyei könyvtárnál a megyeszékhely lakosságának száma

A községekben 17 településen a fenntartó önkormányzat nyilvános könyvtár fenntartásával biztosítja a könyvtári ellátást. Ezek többsége nagyobb településeken található (1500 lakos felett), de működésük nem mindenhol felel meg a nyilvános könyvtárak követelményeinek, 3 pedig tartósan szünetel. Nagyobb részük számára előnyös lenne a KSZR-hez való kapcsolódás.

A megyében 3 ellátatlan település van jelenleg.

2013-ban a községek 84%-a rendelt meg könyvtári szolgáltatást a megyei könyvtártól. Ezek főként az 1000 lakos alatti lélekszámú települések, 33 %-uk 500 lakosnál kisebb, 39 % pedig 501 és 1000 lakos közötti település. A nagyobb települések az ellátott helyek 13, illetve 12%-át teszik ki az 1000-1500-ig, valamint az 1501-5000 terjedő kategóriában.

Az ellátott települések mindegyikén van a szolgáltatás fogadására alkalmas helyiség. A fenntartók ragaszkodnak saját tulajdonukhoz nemcsak a helyiség tekintetében, de a dokumentumok, illetve mindenféle vonatkozásban is.

A könyvtárhasználati adatok az ellátott településeken a következőképp alakultak:

A regisztrált használók száma a lakosság arányához viszonyítva lakossági kategóriánként jelentős eltérést mutat. A legmagasabb az 500 fő alatti településeken 23,1 %, 501-1000 fő esetén 13,8 %, 1001-1500-ig 12,6 %, 1500 fő felett 8 %.

A jelenlegi 105, szolgáltatást megrendelő, település közül az új csatlakozók száma 4, 101 korábban mozgókönyvtári szolgáltatóhely volt, ebből 71-et a megyei könyvtár látott el. A mozgókönyvtári szolgáltatásba a megyei könyvtár mellett bekapcsolódott még a NYKOE-TEMI könyvtár és a balassagyarmati Madách Imre Városi Könyvtár is. 2013-tól a KSZR rendszert a megyei könyvtár egyedül működteti.

A mozgókönyvtári rendszer időszakában számos területen sikerült jelentős előrelépést elérni a szolgáltató könyvtárak és a szolgáltatóhelyek viszonylatában.

Megalapoztuk a szolgáltatás dokumentumbázisát képező csereállományt, bevezettük a Corvina integrált rendszert, kialakítottuk a technikai, logisztikai hátteret.

A tagkönyvtárak működési feltételei sokat javultak. Főként a 2008-ig csatlakozott könyvtárak esetében, ahol szinte minden könyvtárhelyiség belső felújításra került, új könyvtári bútorokkal, technikai berendezésekkel gyarapodott. Az azóta eltelt 5 év tapasztalata azt mutatja, hogy ezeken a helyeken is újra kell gondolni mind a könyvtárhelyiség, mind a könyvtári bútorok, mind pedig a technikai berendezések felújítását. Ugyan ez igaz a később csatlakozókra is.

Megkezdődött a csatlakozó könyvtárak állományának áttekintése, selejtezése. Elindult a megtisztított állományok adatainak adatbázisban való feldolgozása, így azok webes katalógusban kereshetővé váltak.

Olvasásnépszerűsítő programokat, renghagyó órákat, zenés-verses műsorokat vittünk a kistelepülésekre.

A programok, a rendszeres állománycsere, a kiszámítható nyitva tartás és a bővülő szolgáltatások megnövelték a könyvtárak látogatottságát, különösen azokon a településeken, ahol nagy volt a leszakadás, vagy hosszabb ideig nem működött korábban a könyvtár.

Az internet használat iránt a kisebb településeken mutatkozik nagyobb érdeklődés. Az ellátott települések között jelentős a kettős funkciójú könyvtárak száma.

2008 után jelentősebb fejlesztések nem történtek források hiányában, kivéve azokat a településeket, ahol IKSZT-k jöttek létre vagy a befogadó épület jelentős felújításra került.

IKSZT fejlesztés történt 11 településen.

<p><b>Erősségek a megye könyvtári ellátásában</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Egységes, rendszeres dokumentumellátás</li> <li>• friss, korszerű csereállomány</li> <li>• jól képzett, elkötelezett munkatársak az ellátóközpontban</li> <li>• az ellátó munkatársak többéves tapasztalata a kistéleplési ellátásban</li> <li>• egy kézben van az ellátás</li> <li>• minden település számára ingyenesen elérhető Corvina integrált rendszer</li> <li>• a községek saját állományának kb. 45 %-a adatbázisban elérhető</li> <li>• szállításra alkalmas gépjármű</li> <li>• rendelkezünk raktárnak is alkalmas könyvkiválasztó térrel (online és személyes módon is lehet válogatni)</li> <li>• a települési könyvtárosok egyre inkább keresik és használják az ellátórendszer katalógusát válogatásra</li> <li>• a jelenleg ellátott települések 70%-át korábban is a megyei könyvtár látta el, így stabil munkakapcsolatok alakultak ki</li> <li>• sokat javult a települési könyvtárhelyiségek állapota, felszereltsége a mozgókönyvtári ellátás ideje alatt (főként a kezdetén)</li> <li>• megszűntek a kistélepléseken a tartósan szünetelő könyvtárak</li> <li>• az ellátott településeken a szolgáltatások ingyenesek</li> <li>• hangsúlyosak az olvasásnépszerűsítő programok</li> </ul>	<p><b>Gyengeségek a megye könyvtári ellátásában</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• az ellátóközpontban a feladatok nagyságához képest a munkatársak száma kevés, szükséges a tényleges létszám bővítése</li> <li>• a szolgáltatóhelyeken a könyvtárosok nem szakképzettek</li> <li>• csekély juttatásban részesülnek a munkájukért vagy annyiban sem</li> <li>• többnyire megbízási díjas vagy részmunkaidős könyvtárosok képzésekre, továbbképzésekre civil munkájuk miatt nem tudnak eljönni</li> <li>• sok helyen közmunkás a könyvtáros (állandó fluktuáció)</li> <li>• hiányos vagy elavult számítógépes infrastruktúra</li> <li>• a szolgáltatóhelyek kevésbé használják ki a közös integrált rendszer nyújtotta lehetőségeket</li> <li>• a Corvina rendszer funkcióit jobban össze kellene hangolni az igényekkel a szolgáltatás kényelme érdekében</li> <li>• sok helyen nem célszerű, nem kényelmes a bútorzat</li> <li>• a könyvtárhelyiségek nemcsak könyvtári célokat szolgálnak</li> <li>• hiányos infrastruktúra</li> <li>• a befogadó épületek rossz állapota (pl. tető, fűtés probléma)</li> </ul>
<p><b>Lehetőségek a megye könyvtári ellátásában</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• a könyvtárhelyiségeket többféle közösségi célra is igénybe veszik</li> <li>• IKSZT több településen, szolgáltatási stabilitást biztosít</li> <li>• képzésekkel, szakmai programokkal erősíteni a könyvtárosok felkészültségét</li> <li>• tanfolyamokkal, konzultációs lehetőséggel segíteni a Corvina rendszer használatát</li> <li>• gyakori jelenlét, napi kapcsolat a szolgáltató és a települési könyvtárosok között</li> <li>• fenntartói támogatás a létszám bővítésére</li> </ul>	<p><b>Veszély - Fenyegetés a megye könyvtári ellátásában</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• nagy az ellátó munkatársak leterheltsége</li> <li>• az önkormányzatok nem eléggé motiváltak a könyvtár minőségi működtetéséhez (anyagi eszközök hiánya a fenntartói oldalon, megbízási díj, rezsiköltség, épületfenntartás stb.)</li> <li>• nem tisztázott az iskolai könyvtárak és könyvtárosok helyzete (állomány, személyzet, nyitva tartás)</li> <li>• a befogadó épületek rossz állapota (pl. tető, fűtés probléma)</li> </ul>

## **Öt éves fejlesztés tervezése – elérendő célok**

### **A Balassi Bálint Megyei Könyvtár jövőképe a kistelepülési könyvtárellátás terén**

Intézményünk a felhasználói igényeket követő, az egész megyére kiterjedő könyvtárhálózatot működtet. A szolgáltatások fejlesztésével, a működési feltételek javításával, a modern technikai eszközök alkalmazásával korszerű szolgáltatásokat biztosít. Helyi és megyei programokat szervez a könyv- és könyvtárhasználat népszerűsítésére. A gyűjtemények Corvina IKR katalógusában feltártak. A szolgáltatások térben és időben korlátozás nélkül hozzáférhetők. Az esélyegyenlőséget biztosítva segítjük a leszakadó csoportok felzárkózását.

### **A Balassi Bálint Megyei Könyvtár küldetése a kistelepülési könyvtárellátás terén**

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár a megye legnagyobb nyilvános könyvtáráként arra törekszik, hogy lehetőséget biztosítson minden használónak, hogy a törvény adta jogát – a kulturális javak megismerését, a műveltség gyarapítását, az információhoz való szabad és korlátlan hozzáférést, az önképzést – lakóhelyéhez közel, egy működőképes, a könyvtári rendszer valamennyi tagját elérő, vonzó közösségi színtérben tudja érvényesíteni. Intézményünk célja és alapvető küldetése, a minél több elégedett könyvtárhasználó.

### **A kistelepülési könyvtárellátás célja Nógrád megyében**

Intézményünk jelen van Nógrád megye kistelepülésein, ahol a KSZR keretein belül biztosítjuk az információhoz való szabad és korlátlan hozzáférést. Feladatunk a településeken meglévő dokumentum- és információs vagyion megőrzése, fejlesztése, az információ- és tudásközvetítés. A feladat ellátásához korszerű könyvtár épületekre, a kor színvonalának megfelelő informatikai háttérre, és a korlátlan hozzáférés megteremtésére van szükség. Könyvtárunk minőségi szolgáltatásokat biztosít és segíti a felhasználókat. Támogatjuk a kistelepülések lakosait életminőségük javításában, élethosszig tartó tanulásuk során, felhasználóképzéseket tartunk számukra és biztosítjuk az esélyegyenlőséget. Tevékenységünket a nyilvánosság bevonásával végezzük. Információközvetítő, értékközvetítő szerepünkből adódóan aktívan bekapcsolódunk Nógrád megye kulturális és társadalmi életébe. Csatlakozunk az országos programokhoz. Helyi és megyei programok szervezésével hozzájárulunk az olvasáskultúra fejlesztéséhez.

## 1. A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerbe bevont szolgáltató helyek tervezett száma

Könyvtárak		Terv					nyilvános könyvtárak jegyzékén szerepel	Lakosság- szám összesen <sup>3</sup>
		2014	2015	2016	2017	2018		
Települési könyvtárak	megyei könyvtár	1	1	1	1	1	1	37.199
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 0 - 500 lakosú településen	35	35	35	35	35	0	10.013
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0	0	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen	41	41	42	43	44	0	32.271
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0	0	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen	16	16	16	17	17	0	21.033
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0	0	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5000 lakosú településen	15	17	18	18	18	0	34.014
	városi könyvtár	5	5	5	5	5	5	47.154
	községi könyvtár	15	13	12	10	10		18.285
A településen nincs könyvtári ellátás	3	3	2	2	2		786	
Összesen	131	131	131	131	131		200.755	

<sup>3</sup> megyei könyvtárnál a megyeszékhely lakosságának száma

## 2. *Infrastrukturális feltételek*

A táblázat adatai már tartalmazzák a 2018-ig bevonásra kerülő települések adatait is. Nógrád megyében minden ellátott településen biztosított a szolgáltatás fogadására alkalmas hely, ám ez nem mindig megfelelő méretű, komfortú, de a fenntartók ragaszkodnak a stabil helyiség biztosításához, a mobil megoldásoktól idegenkednek.

Szolgáltatóhelyeink többsége olyan épületben található, melynek más funkciója is van. Ez előnyt is és hátrányt is jelent mind a működés, mind pedig a fenntartás szempontjából. Gazdaságosság terén a fenntartók törekednek arra, hogy épületeik kihasználtsanak legyenek.

Önálló épületben működik a könyvtárak 10,52%-a. Ezek nagy része az 501 – 1000 lakosú településeken található.

Jelentős az iskolaépületben működtetett kettős funkciójú könyvtárak száma, 19 darab. Ezek helyzete az oktatási rendszer átszervezésével több helyen is problémássá vált. Már megkezdődött az eddig jól működő könyvtárak felbomlasztása.

36% az egyéb kulturális intézménnyel egy épületben lévő szolgáltatóhelyek aránya, ezek főként a kistelepüléseken a művelődési házban található, de csak a könyvtár működő egység, az épület többi részét csupán évi néhány alkalommal használják. A nagyobb településeken a közösségi házakban rendszerint mindkét funkció működtetője ugyanaz a személy.

Több könyvtár működik a polgármesteri hivatal épületében (30 db, a szolgáltató helyek 26%-a) és van is törekvés rá, hogy a korábban önálló épületben működő könyvtárat áthelyezzék az egyébként is minden nap fűtött, látogatott hivatali épületbe.

Az IKSZT épületben működtetett könyvtárak helyzete a legjobb, hiszen az épületek, berendezések is újak, a rendszeres nyitva tartás, szolgáltatás is biztosított.

Az épületek állapota többségében elfogadható, 38% szorul felújításra. Az iskolai és polgármesteri hivatali épületekben lévő könyvtárak állapota többnyire megfelelő, a közelmúltban felújításra kerültek. A kulturális intézménnyel közös épületben lévő könyvtárak itt is felújításra szorulnak.

A könyvtárhelységek állapota követi az épületek állapotát, ahol az épület felújításra szorul, ott a könyvtárhelység is.

Az épületek becsült felújítási költsége 494.700 ezer forint, mely közel azonos arányban oszlik el az egyes népességekategóriájú települések között. A könyvtárhelységek megfelelő állapotba hozása 64.005 ezer forint lenne, melynek csaknem fele az 500 fő alatti településeken jelentkezik.

Akadálymentesség terén sajnos nem állnak jól a szolgáltató helyek, mindössze 39%-uknál megoldott a dolog. Az esetleges fejlesztések lehetőséget teremthetnek arra, hogy ez a probléma is orvosolható legyen.

A lakosság számához viszonyítva a szolgáltató terek alapterülete megfelelő és a helységek csoportok befogadására is alkalmasak.

A szolgáltatóhelyek egy harmadában a bútorok elfogadható állapotúak.

A biztonságtechnika kérdése eddig nem szerepelt a fenntartók gondolkodásának homlokterében, ezért ez irányban is szükséges lépéseket tenni.

Nógrád megyében a könyvtárak infrastrukturális helyzete általánosságában véve nem megfelelő. Sok település élt az európai uniós pályázati lehetőségekkel, amelynek révén épületeket újítottak fel, könyvtárakat korszerűsítettek, de az is megállapítható, hogy kevés önkormányzat élt 2013 előtt a kistérségi támogatások célzott felhasználásával, melyet a

szolgáltatóhely épületének, berendezéseinek korszerűsítésére is lehetett volna fordítani. Nagyon sok munka, befektetés, és ráfordítás kell ahhoz, hogy az elmaradt szolgáltatóhelyeket fel tudjuk zárkóztatni.

Az elkövetkező 5 év távlatára tapasztalataink és felméréseink azt mutatják, hogy a „kis lépések” elvét kell követnünk, és nem mindent magunknak megoldanunk, mert a települések önkormányzatai csak így lesznek motiválva a közös felújítás és infrastrukturális fejlesztés terén.

**Elérni kívánt eredmények:**

- 2018-ig minden szolgáltatóhelyen el kell érni azt, hogy minden könyvtárépület felújított legyen
- Valamennyi szolgáltatóhelyen a könyvtári szolgáltatásoknak megfelelő bútorzat álljon rendelkezésre
- Törekedni kell a biztonságtechnika könyvtári célú kialakítására
- Valamennyi szolgáltatóhelyen biztosítani kell a külső és belső terek akadálymentesítését
- A könyvtárhelységek fejlesztésénél törekedni kell arra is, hogy alkalmasak legyenek közösségi rendezvények befogadására
- Könyvtári célú állami támogatások könyvtári épület felújításra

A szolgáltató hely infrastruktúrális feltételei																											
Település	Lakonépessége	A szolgáltató hely működése (I/N)					könyvtárbusz	A szolgáltató hely külső-belső akadálymentesítése				Az épület állapota (I/N) elfogadható, felújítandó, felújított				A könyvtári helyiségek állapota elfogadható, felújítandó, felújított				A nyilvános könyvtári szolgáltatás alapterülete	A könyvtári bútorzat állapota				Biztonság-technikai eszközök (I/N)		
		önálló épületben	oktatási intézménnyel közös épületben	IKSZT épületben	egyéb kulturális intézménnyel egy épületben	egyéb		elfogadható	felújított	felújítandó	a felújítás becsült költsége (eFt)	elfogadható	felújított	felújítandó	a felújítás becsült költsége (eFt)	elfogadható	felújított	felújítandó	a felújítás becsült költsége (eFt)		betegadására (I/N)	van	fejlesztendő	a fejlesztés becsült költsége (eFt)			
Összesen	97.331	12	19	12	41	30	0	45	33	38	43	494.700	33	37	44	64.005	54	38	18	58	34.320	74	42	61	38.250		
1-500 lakosú településen	10.013	1	1	4	15	14	0	15	8	14	13	103.300	9	13	13	27.655	45	15	4	16	7.250	21	16	17	10.980		
501 - 1000 lakosú településen	32.271	7	8	2	14	13	0	12	17	12	15	150.600	17	12	15	16.650	56,73	17	5	22	8.870	28	12	28	10.320		
1001 - 1500 lakosú településen	21.033	4	5	1	6	1	0	8	5	4	8	125.700	3	5	9	10.850	80,31	1	6	10	9.900	13	6	10	10.600		
1501 - 5000 lakosú településen	34.014	0	5	5	6	2	0	10	3	8	7	115.100	4	7	7	8.850	50	5	3	10	8.300	12	8	6	6.350		

### **3. IKT, technikai eszközök**

A könyvtárak többsége rendelkezik számítógéppel, ám ezek mennyisége és minősége nem megfelelő a korszerű szolgáltatások fogadásához, nyújtásához. Sajnos ez a terület olyan gyorsan fejlődik, hogy az 5-7 évvel ezelőtt vásárolt gépek már nem korszerűek. Jelenleg kevés és többségében elavult gépek találhatók a szolgáltatóhelyeken.

Kevés könyvtárban van telefon, inkább csak ott, ahol mindennapos nyitva tartás van.

Nyomtató, szkennel, fénymásoló csak elvétve található. Digitális fényképezőgép, projektor, vetítövászón inkább a többfunkciós intézményekre jellemző.

Sajnos van még olyan szolgáltatóhelyünk is, ahol nincs internet.

Első körben azok a kistélepülések részesülnek IKT fejlesztésben, ahol semmiféle számítástechnikai eszköz nem áll rendelkezésre, illetve ahol azok technikai állapota igényli a minőségi cserét.

Ezzel kívánjuk elérni azt, hogy ezeket a szolgáltató helyeket is bekapcsoljuk abba a rendszerbe, amely biztosítani tudja a napi elektronikus kapcsolattartást, a törvényi követelményeknek megfelelő statisztikai adatszolgáltatást, illetve az adatelemzést.

A 2013-as esztendőben az ellátott helyek közel 1/5-én azaz 20 szolgáltató helyen szeretnénk minőségi cserét a számítógépek vonatkozásában. Ezt az elvet követve, úgy látjuk, hogy 2018-ra, támogatás reményében, mind a 105 településen tudunk minőségi IKT fejlesztést kivitelezni. Az IKT fejlesztések között Nógrád megyében a számítógépeknek van legnagyobb súlya.

A településekre szervezett programok, rendezvények szervezése kapcsán módszertani szolgáltató központunk minden szükséges kiegészítő eszközt tud biztosítani. Ennek megfelelően a projektor, a vetítő vászon, a digitális fényképezőgép nincs olyan súlyú, mint a napi kommunikációt meghatározó e-mail lehetősége. Az adatszolgáltatás gyorsasága és pontossága mára már nem elhanyagolható szempont. Ennek a rendszernek a hatékony kiépítése az elsődleges és meghatározó feladat az elkövetkező évekre is.

#### **Elérni kívánt eredmények:**

- Célunk az egységes és költséghatékony dokumentum- és információ szolgáltatások megszervezése.
- Teljes körű, szakszerű és pontos számítógépes nyilvántartást kívánunk kialakítása.
- Tudatosan törekszünk arra, hogy minden könyvtárban legyen a könyvtáros és a felhasználók számára is megfelelő infokommunikációs technika.
- A tervezett IKT fejlesztések, a saját állomány elektronikus adatbázisba történő feldolgozása, a digitális írástudás és információs műveltség elsajátítása, az egész életen át tartó tanulás folyamatának segítése, a könyvtárhasználat és könyvtár népszerűsítés támogatása elképzeléseink szerint korszerű és minőségileg magasabb színvonalat fognak teremteni a kistélepüléseken.
- Átlagosan évenként 25 millió forintot tervezünk fejlesztésre fordítani, melynek 1/3-át egyéb technikai eszközök beszerzésére, nagyobb részét számítógépek vásárlására fordítjuk.

**Infokommunikációs eszközök<sup>4</sup>**

Település	Lakónépessége	telefon		számítógép		projektor		digitális fényképezőgép		nyomtató		szkenner		multi-funkciós (szkenner-nyomtató)		vetítő-vásznon		internet	
		I	F	I (db)	F (db)	I (db)	F (db)	I (db)	F (db)	I (db)	F (db)	I (db)	F (db)	I (db)	F (db)	I (db)	F (db)	I	F
Összesen	97.331	34	65	212	190	29	58	19	69	41	54	7	46	26	68	29	61	82	38
1-500 lakosú településen	10.013	11	21	68	65	11	15	8	18	17	21	5	16	11	18	11	15	28	11
501 - 1000 lakosú településen	32.271	6	29	63	59	9	23	5	25	13	17	2	19	5	25	10	23	29	16
1001 - 1500 lakosú településen	21.033	7	8	36	40	3	12	0	15	4	9	0	6	3	14	3	14	14	5
1501 - 5000 lakosú településen	34.014	10	7	45	26	6	8	6	11	7	7	0	5	7	11	5	9	11	6

<sup>4</sup> I = Igen F = Fejlesztendő

#### ***4. Állománymenedzsment***

##### **Szolgáltatóhelyek állománya:**

A dokumentumbeszerzésünk kapcsán fokozott figyelmet fordítunk a települések részéről megfogalmazódó igények kielégítésére. Ennek az igénynek a legteljesebb mértékben úgy tudunk eleget tenni, hogy az elektronikus katalógusunkat valamennyi szolgáltató hely számára elérhetővé tesszük, valamint személyes konzultáció lehetőségét is kínáljuk a településeknek.

A kistépüléseken végzett könyvtári szolgáltatásainkat úgy tervezzük, hogy az valamennyi célcsoport számára elérhetővé és hozzáférhetővé váljon, különös tekintettel a fogyatékkal élők számára.

A 2013-as költségvetésünkben a legnagyobb tétel, (30,7 % ) a dokumentum beszerzésre lett tervezve. Tapasztalataink azt mutatják, hogy ennek az arálynak a jövőben is meg kell maradnia.

Egyre több település igényel tőlünk a nem hagyományos dokumentumokon túl hangzó és elektronikus dokumentumokat is, illetve igényeket látunk az e-bookok irányában is.

Szolgáltatóhelyeink saját állománya változatos képet mutat. A gyűjtemények nagysága 300-20.000 kötetig terjed, a könyvtárak többségében átlag 2.000-3.000 kötet található. Az állományok összetételét tekintve sem egységes a kép, de ami közös szinte minden könyvtár állományában, hogy sok az elavult, elrongálódott vagy fölöslegessé vált példány.

Könyvtárainkban jellemző dokumentumtípus a könyv, néhány könyvtárban van még CD, DVD film vagy videokazetta. Ezek a főként oktatási segédanyagok a kettősfunkciójú könyvtárakban találhatóak meg.

Az állományok megtisztítását, leválogatását már a mozgókönyvtári időszak alatt megkezdjük és tervszerűen tovább folytatjuk. Kiemelt figyelmet fordítunk azokra a szolgáltatóhelyekre, amelyek újként csatlakoztak, vagy korábban más szolgáltatóhoz tartoztak. Szükség esetén ellenőrizzük a nyilvántartásokat, ahol nincs, ott kialakítjuk azokat.

A selejtezés mellett úgy látjuk, szükséges az állományrend kialakítása, a főként megbízási díjas könyvtárosok a napi feladatok mellett könnyebben meg tudják tartani a már kialakított rendet, hálásak a segítségért. A megtisztított, rendezett állományokban könnyebb a tájékozódás, keresés.

A mozgókönyvtári időszakban megkezdjük az állományok elektronikus adatbázisban való feldolgozását a Corvina integrált könyvtári rendszer segítségével. A megtisztított állományok dokumentumait vonalkóddal látjuk el, ezek segítségével rögzítjük adatbázisunkban, mely a [www.bbmh.hu](http://www.bbmh.hu) oldalról elérhető mindenki számára.

Jelenleg 46 könyvtár teljes állománya elérhető adatbázisban. A feltöltés folyamatos.

Sajnos az utóbbi időben alig volt lehetőség a községek saját állományának gyarapítására. A hiányosságokat a csereállományból igyekeztünk pótolni, de szükséges lenne tartós letétként házi olvasmányokat, alapvető szótárakat kihelyezni.

Jelenleg a dokumentumellátás alapja a folyamatosan gyarapított csereállomány, illetve szükség esetén a megyei könyvtár állománya is rendelkezésünkre áll.

Csereállományunkban a könyvek mellett a legnépszerűbbek a DVD filmek, de vannak zenei CD-ink, hangoskönyveink és öregbetűs könyveink is.

Csereállományunk 20.000 példányból áll, ellátott helyeinken eltérő a letétben lévő dokumentumok mennyisége 600-60 kötetig, a helyi igényektől függően. Negyedévente rendszeres cserét biztosítunk, de igény esetén gyakrabban is. A könyvtárosok raktárunkban is válogathatnak a készletből, de interneten keresztül is leadhatják igényeiket.

A kínálatunkon túlmutató igény esetén ajánljuk könyvtárosainknak az ODR szolgáltatásait, szeretnénk népszerűsíteni, ennek érdekében tervezett szakmai napunk témája lesz az ODR.

Helyismereti katalógusunk és cikk-katalógusunk elérhető azt interneten. Kérésre anyagot gyűjtünk vagy helyben kutatási lehetőséget biztosítunk.

Könyvtárunk a Corvina integrált könyvtári rendszert használja. Tagkönyvtáraink állománya kevés kivétellel ebben a rendszerben van feldolgozva. A korábban a TEMI könyvtár által ellátott települések közül néhány könyvtár állománya a Szirén rendszerrel került feldolgozásra, ezek konvertálása szükséges. 4 könyvtárban a George rendszert használták korábban, ám itt a feltárás csak kisebb részben történt meg, ezeket célszerű lesz a Corvina rendszerben újra rögzíteni.

#### **Elérni kívánt eredmények:**

- Sokszínű, választékos dokumentum állomány minden szolgáltatóhelyen.
- Minden korosztályt kielégítő kínálat.
- Valamennyi célcsoport számára elérhető, érdeklődésének megfelelő információnyújtás.
- Megtisztított állomány, tudatos gyűjteményszervezés.
- A jogszabálynak megfelelő állományellenőrzés megvalósítása.
- Valamennyi szolgáltatóhelyen könyvtári integrált könyvtári rendszer biztosítása, annak tudatos használata.
- Minél több szolgáltatóhely bevonása az ODR rendszerébe.
- Minél többféle dokumentum típus elterjesztése a szolgáltatóhelyeken

Állománymenedzsment							
Település	Lakónépessége	A településen helyben lévő dokumentumok száma (cseréletét nélkül)	Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok (becslés %-ban)	A szolgáltató hely dokumentumállománya elektronikus katalógusban: teljes mértékben feltárt (100 %) részben feltárt (becslés %-ban) nem érhető el (0 %)	Selejtezendő dokumentumok százalékos aránya (becslés %-ban)	Raktári jelzetek	Vonaalkódolás
Összesen	97.331	503.221	0%	37%	23%	64%	36%
1-500 lakosú településen	10.013	77.348	0%	64%	16%	80%	58%
501 - 1000 lakosú településen	32.271	157.297	0%	35%	25%	65%	29%
1001 - 1500 lakosú településen	21.033	116.322	0%	27%	25%	60%	24%
1501 - 5000 lakosú településen	34.014	152.254	0%	24%	25%	50%	33%

### 5. Könyvtárhasználat

Könyvtárainkban a legnépszerűbb szolgáltatás a kölcsönzés, különösen népszerűek a cserekönyvek. A kölcsönzött dokumentumok döntő többsége könyv, de népszerűek a DVD filmek is. A helybenhasználat különösen a kettősfunkciójú könyvtárak esetében mutat növekedést, ahol szívesen töltik a gyerekek csoportosan és egyénileg is az idejüket.

Örömmel fogadták az olvasók és a könyvtárosok is a lehetőséget folyóiratelőfizetésre.

Egyre népszerűbbek a számítógépes szolgáltatások, internethasználat főként a kisebb könyvtárakban. A nagyobb könyvtárak esetenként rosszabb felszereltséggel rendelkeznek, másrészt nagyobb településeken gyakoribb az otthoni internethasználat.

A hagyományos szolgáltatások mellett egyéb csoportos foglalkozásokat, tanfolyamokat, irodalmi és közösségi programokat is kínálunk a tagkönyvtáraknak.

Előzetes igényfelmérésünk alapján a könyvtárosok a következőket igényelték: könyvtári óra, rendhagyó irodalomóra, gyermekprogramok, időseknek szóló programok, számítógép- és internet használati tanfolyam több szinten, ismeretterjesztő előadások több témában stb.

A beérkezett igények alapján részletes programkínálatot állítottunk össze, amely már most is rendkívül népszerű a településeken. Minden korosztály számára minden alkalomra próbáltunk igényes programot kínálni a hagyományos könyvtári formákon túl színházi, musical, zenés irodalmi, bábszínház, néprajzi-néptánc, roma kisebbségi, rendhagyó irodalomóra, író-olvasó találkozó, egészségnap, ismeretterjesztő előadás stb.

Rendezvényeinket előszeretettel kérték óvodába, iskolába, idősök napjára, falunapra stb. Szeretnénk a kínálatot tovább bővíteni az igényeknek megfelelően további témákkal és előadókkal. Igény van honismereti, egészségügyi, egészséges életmód, természetgyógyászat, történelem és természettudományos témákra is.

Könyvtári órákat az igényeknek megfelelően munkatársaink tartanak a megyei könyvtárban vagy igény szerint vidéken is. A témákat és az időpontokat a helyiekkel egyeztetik.

Több, főként kisebb, településről fogalmazódott meg igény különböző szintű számítógép és internethasználati tanfolyamokra. A gyerekek számára már természetes képességgé vált a számítógépkezelés, a felnőttek egy része is munkájához, tanuláshoz, ügyintézéshez használja az informatikai eszközöket. Az idősök, a munkanélküliek, hátrányos helyzetű rétegek számára ma már nélkülözhetetlen a digitális írástudás alapjainak elsajátítása. Sajnos nincs minden könyvtárban tanfolyam megtartásához alkalmas infrastruktúra, de az idén megvásárolt laptopok segítségével egy-egy kistelepülésen is tudunk kiscsoportos tanfolyamot tartani.

A beérkezett igények alapján többféle szintű tanfolyamot kínálunk, ahol a megszerezett tudást mindig tovább bővíthetik a résztvevők. Szeretnénk diákok számára is olyan könyvtári foglalkozást tartani, ahol a legfontosabb információforrásokat, honlapokat, adatbázisokat pl. MOKKA-ODR is megismerhetik, és amelyeket később tanulmányaik, életük során használni tudnak.

A digitális írástudás, rendezvények, programok mellett fontosnak tarjuk az olvasásnépszerűsítést, ehhez évről évre olvasónapló pályázatot készítünk, melyet az ellátott települések könyvtáraiba és iskoláiba juttatunk el. Célunk, hogy a gyerekek többet és szívesen olvassanak, az olvasottakhoz kapcsolódó játékos feladatok, rejtvények révén ismereteket és élményeket szerezzenek. Az olvasónapló pályázat eredményhirdetése ünnepélyes keretek között történik.

#### **Elérni kívánt eredmények:**

- Célunk, hogy minden korosztály számára tudjunk hasznos információt, értelmes időtöltést nyújtani a könyvtárban.
- Szeretnénk elérni, hogy a könyvtár olyan közösségi hellyé váljon, ahol minden feltétel adott ahhoz, hogy az olvasó művelődhessen, tanulhasson, informálódhasson, ha szükséges ügyet intézhessen.
- Már a legkisebb kortól a legidősebb korig természetes közeggé váljon a könyvtár, a mindennapi élet szerves részeként. Fontosnak tarjuk azt is, hogy elidegenedő világunkban a könyvtár lehet az a hely, ahová érdemes bemenni, olvasgatni, beszélgetni, fontos színtere lehet a helyi közösségek kialakulásának

Könyvtárhasználat												
Település	Lakónépessége	Olvasók száma összesen							Ebből 14 éven aluliak száma			
		Regisztrált használók	Személyes használat	Az összesből Internet használat	Telefon, fax, e-mail	OPAC, honlap	Kölcsönzött dokumentumok	Helyben használt dokumentumok	Regisztrált használók	Személyes használat	Kölcsönzött dokumentumok	Helyben használt dokumentumok
Összesen	97.331	11.770	101.406	29.271	1.418	943	120.340	55.398	5.112	61.770	66.893	42.029
1-500 lakosú településen	10.013	2.317	19.659	6.257	32	0	19.309	8.352	710	7.798	8.131	4.155
501 - 1000 lakosú településen	32.271	4.164	32.207	9.941	160	200	44.702	12.222	1.832	20.372	25.492	9.860
1001 - 1500 lakosú településen	21.033	2.595	21.203	5.661	697	163	23.469	11.941	1.240	13.647	11.762	8.940
1501 - 5000 lakosú településen	34.014	2.694	28.337	7.412	529	580	32.860	22.883	1.330	19.953	21.508	19.074

## 6. Személyi feltételek

Személyi feltételek tekintetében a szolgáltatóhelyeken eléggé vegyes a kép és folyamatosan változik. Sajnos a mindenkori pénzügyi helyzet nagymértékben befolyásolja a könyvtárosok foglalkoztatásának módját, ezen keresztül a könyvtárosok személyét is.

Megyénkben a kistelepüléseken a könyvtárak nyitva tartása átlagosan heti 2 nap 6 óra.

Ennek megfelelően a foglalkoztatási forma is ennek megfelelően alakul, könyvtárosaink többsége megbízási díjas vagy részmunkaidőben foglalkoztatott. Az utóbbiak vagy pedagógusok vagy a polgármesteri hivatal alkalmazottai, esetleg a közművelődési feladatokat ellátó személy.

Végzettségüket tekintve a 1500 lakosig terjedő települési kategóriában érettségivel valamennyien rendelkeznek. A 14 nagyobb település közül 7 biztosított a középfokú szakirányú végzettség. 2500 lakos felett 1 településünk van, itt biztosított a felsőfokú végzettség, a könyvtáros szakképzés azonban nem, de 2018-ig pótolható.

Középfokú vagy segédkönyvtárosi tanfolyam indítását az alacsony létszámra, és a kollégák különböző foglalkoztatási módjára való tekintettel nem tervezzük. Az érintettek számára Budapest viszonylagos közelsége miatt a Könyvtári Intézet tanfolyamait javasoljuk.

Mind a kisebb, mind pedig a nagyobb könyvtárak munkatársai számára fontosnak tartjuk azonban, hogy évente több alkalommal egy-egy szakmai napot tartsunk, melyen aktuális témák kerülnek napirendre elméleti és gyakorlati módon megközelítve, olyan módon, hogy azt a kollégák munkájukba be tudják építeni. Fontosnak tartjuk, hogy ilyen alkalmakkor sor kerülhessen a tapasztalatok megosztására, egy-egy jó kezdeményezés bemutatására.

Szintén a tapasztalatszerzés és –csere volt a célja annak tanulmányútnak, melynek során a könyvtáros kollégákkal a Gödöllői Városi Könyvtárba és a Szent István Egyetem Kosáry Domokos Levéltárba és könyvtárba látogattunk el. Szeretnénk minden évben más célponttal

hasonló programot szervezni, hogy nagyobb rálátást és újabb inspirációkat szerezzenek munkájukhoz.

Szakmai képzéseinket egynaposra tervezzük, mivel a vidéki könyvtárosok, főként a megbízási díjasok és a részmunkaidősök civil munkahelyükről nehezen tudnak eljönni könyvtári elfoglaltság, képzés miatt.

**Tervezett témáink:**

- a kistelepülési könyvtári ellátás átalakulása
- a könyvtár mint közösségi tér
- bemutató könyvtári óra, foglalkozás
- az iskolai könyvtár és kettős funkciójú könyvtár
- a könyvtári együttműködés formái, közös portál, közös katalogizálás
- rendezvényszervezés, könyvtári marketing
- MOKKA-ODR
- megújuló információs technológia a könyvtárban
- én így csinálom – tapasztalat csere-bere
- könyvtárak bemutatkozása
- és ami aktuálisan felmerül

Kiemelten fontosnak tarjuk még a Corvina-használati tanfolyamainkat. Szeretnénk, ha a könyvtárosok jobban megismernék a Corvina könyvtári integrált rendszer használatát és szolgáltatásait. Évente két alkalommal tervezünk tanfolyamot és biztosítunk konzultációs lehetőséget az érdeklődő kollégáknak.

Hosszú távon szeretnénk elérni egyrészt, hogy valamennyi könyvtár állománya kereshető legyen az adatbázisban, másrészt lehetőség nyílna az elektronikus kölcsönzés bevezetésére is. Jelenleg a kollégák – főként a kisebb településeken – idegenkednek az elektronikus kölcsönzés bevezetésétől, ezért a szemléletváltás elősegítésére is szeretnénk felhasználni Corvina tanfolyamainkat.

Szintén a szemléletváltás elősegítésére szolgálna az ODR-MOKKA használatát bemutató és a közös regisztrálást segítő szakmai program.

**Elérni kívánt eredmények:**

- Folyamatos szakmai képzés biztosítása
- Szolgáltatóhelyeken dolgozó munkatársak juttatásainak stabilizálása
- Szakmai napok, konzultációk biztosítása
- A szolgáltató helyek könyvtári állományának kereshetővé tételét biztosítjuk, és ezzel lehetőséget adunk az elektronikus kölcsönzés bevezetésére

Személyi feltételek											
Település	Lakónépessége	Nyitva tartási		Könyvtárbusz nyitva tartási		A szolgáltató helyen dolgozó					
		napok száma hetente	órák száma hetente	napok száma kéthetente	órák száma kéthetente	főfoglalkozású közalkalmazotti jogviszonyban	rész munkaidős közalkalmazotti jogviszonyban	megbízási díjas	közvélemény, közhasznú foglalkoztatott	önkéntes	képesítése megfelel a jogszabályi előírásainak (%) <sup>5</sup>
Összesen	97.331	325	1.157	0	0	16	21	51	11	24	78%
1-500 lakosú településen	10.013	102	375	0	0	3	6	20	1	15	83%
501 - 1000 lakosú településen	32.271	118	391	0	0	3	5	24	5	7	85%
1001 - 1500 lakosú településen	21.033	61	230	0	0	5	4	6	4	2	73%
1501 - 5000 lakosú településen	34.014	66	269	0	0	5	9	4	1	0	50%

### 7. A könyvtári szolgáltatások népszerűsítése

A kistépülési szolgáltatások megújulása, átalakulása révén megyénkben új egységes könyvtári szolgáltató rendszer jött létre. Minden ellátott településen méltó környezetben ugyanolyan minőségi szolgáltatáshoz lehet jutni. Ezt az egységességet szeretnénk kifejezni egy közös arculattal, közös megjelenéssel.

Ennek első lépése volt, hogy megterveztettük a megyei könyvtár és a megyei KSZR új logóját, melyet minden népszerűsítő anyagon, táblán, honlapon szeretnénk feltüntetni.

A két logó egymással harmonizál, kifejezi a könyvtári szolgáltatások egész megyére történő kiterjesztését.

Az könyvtárak egységes arculatának kialakítása érdekében egységes homlokzati táblákat készítettünk, melyek jól látható módon jelzik a Könyvtári Szolgáltatóhelyet.

Fontosnak tartjuk, hogy minél szélesebb körben tudjuk megmutatni azokat a szolgáltatásokat, lehetőségeket, amelyeket az egyes szolgáltatóhelyeken biztosítani tudunk.

<sup>5</sup> Az emberi erőforrások minisztere 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelete a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről

5. § (1) g) a szolgáltató helyen a kistépülési önkormányzat

ga) 1500 fő alatti lakosságszámú kistépülésen legalább érettségivel,

gb) 1500–2500 fő közötti lakosságszámú kistépülésen középfokú szakirányú végzettséggel,

gc) 2500 fő feletti lakosságszámú kistépülésen közalkalmazotti jogviszonyban, felsőfokú végzettséggel és könyvtáros szakképzettséggel rendelkező személyt foglalkoztat.

Ennek érdekében olyan szórólapokat, nyomdai termékeket készítettünk, melyek amellet, hogy bemutatják a KSZR-t, más mindennapi funkciót is betöltenek, alkalmasak arra, hogy a jelenlegi használók mellett megszólíthassuk a potenciális használókat is pl. rendezvények, falunapok alkalmával. A könyvjelzőkön, kártyanaptárakon, könyvjajánlókon egyaránt megjelenik az egységes logó, a szolgáltatások és az elérhetőségek.

A használók, rendezvények résztvevői számára olyan tárgyakat készítettünk, melyeket ajándéknak, jutalomnak szántunk az aktivitásért, valamilyen teljesítményért, elismerésként.

A feliratozott tollat, jegyzetfüzetet egy-egy szakmai nap résztvevőinek, vagy más hasonló alkalomra szánjuk. Kisebb mennyiségben készítettünk egérpadot, papír és textilszatyrot és logóval díszített bögrét. Az eddig elkészült termékek nagyon népszerűek minden korosztály körében.

Az egységes megjelenést a honlapunkon is képviseljük. A KSZR oldala két menüpontból is elérhető. A szolgáltatások rövid bemutatása és az elérhetőségek mellett folyamatosan frissítjük a szolgáltatóhelyek adatait tartalmazó adatbázisunkat.

Honlapunkon szeretnénk nagyobb teret adni a tagkönyvtárakban zajló rendezvényeknek, híreknek.

Roll-up táblákat szeretnénk készíteni, hogy a vidéki rendezvények alkalmával mindig jelezni lehessen, hogy a rendezvény a KSZR szolgáltatás keretében valósult meg.

A tervezett költségvetésünkben nagy hangsúlyt kapott a könyvtár népszerűsítő kiadványok tervezése.

Úgy ítéljük meg, hogy a lakosság sokoldalú tájékoztatása, a naprakész információ átadás ma már nem csak elvárás, de követelmény is.

Felmérésünk szerint erre a területre a jövőben nagyobb hangsúlyt kell fektetnünk, több forrást kell terveznünk.

#### **Elérni kívánt eredmények:**

- A település lakosságának minél szélesebb körével megismertetni a könyvtár nyújtotta lehetőségeket, szolgáltatásokat
- Potenciális használók minél szélesebb körének megszólítása
- Együttműködő partnerek (fenntartók, társintézmények, civil szervezetek) megszólítása, együttműködés kialakítása
- A könyvtári rendszer szolgáltatásainak megismertetése helyi szinten
- A szolgáltató könyvtár honlapján megjelenési lehetőség biztosítása a szolgáltatóhelyek számára
- Még több féle szolgáltatást népszerűsítő kiadvánnyal megjeleníteni a szolgáltatóhelyeken

#### **8. Szolgáltató könyvtár**

Nógrád megyében 2013. január 1-ig a mozgókönyvtári ellátást a Balassi Bálint Megyei Könyvtáron kívül a balassagyarmati Madách Imre Városi Könyvtár és a Nyitott Könyv Olvasókör Egyesület TEMI Könyvtár végezte.

Az előző években mozgókönyvtári ellátást végző városi könyvtár és TEMI könyvtár a megyei könyvtárral együtt igyekeztek mindent megtenni azért, hogy lehetőségeiknek megfelelően magas szintű szakmai ellátást nyújtsanak a vállalt ellátott helyeken.

Intézményünk kb. 20.000 kötetes csereállománnyal rendelkezik, melyet 2004 óta gyarapít folyamatosan. Az idők során a dokumentumok egy része elhasználódott, de az állományt rendszeresen frissítjük. Az állomány kb. kétharmada jelenleg kint található a szolgáltatóhelyeken. A kihelyezett állomány nagysága változó, 60-600 kötetig. Az állomány zöme könyvekből áll, de jó kínálatot tudunk biztosítani DVD filmekből, zenei CD-kből és hangoskönyvekből. Az állományunkból esetlegesen hiányzó műveket a megyei könyvtár állományából kérhetjük. A könyvtárosok elektronikus katalógusból válogathatnak, jelezhetik igényeiket, vagy kellemes könyvkiválasztó térben raktárkészletünkől is válogathatnak.

A csereállomány forgatásában, nyilvántartásában a Corvina rendszert használjuk, mely gyors és hatékony a letétek kezelésében.

A cserék lebonyolításához, szállításhoz új nagyobb teljesítményű és befogadóképességű személygépkocsit vásároltunk (Fiat Doblo), mely alkalmas nagyobb mennyiségű dokumentum kiszállítására is.

Szükséges még a letétek házon belüli szállítására alkalmas eszközök beszerzése, valamint a könyvtári bútorok cseréjére. A könyvtár átadása óta nem volt lehetőségünk a könyvtár belső tereinek és bútorzatának megújítására. Ülőbútoraink, irodai székeink lassan szétfoszlanak, a padlószőnyeg nemcsak elhasználódott, de az egészségre is ártalmas. A belső terek felújítására, tisztasági festésre, vizesblokk felújítására, villany és vízvezetékrendszer cseréjére lenne szükség.

Néhány szolgáltatóhely sokkal jobb fizikai állapotban van, mint szolgáltató könyvtárunk.

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár kistélepüléseket ellátó módszertani osztály 4 fő, felsőfokú végzettségű szakképzett könyvtáros kollégával végzi a szolgáltató helyek ellátását. A szakképzettség mellett a kollektíva erőssége még az is, hogy több évtizedes szakmai tapasztalattal rendelkező munkatársakról van szó. A megnövekedett feladatokhoz azonban szükséges lenne legalább 5 fő tényleges létszámbővítés a KSZR feladatok végzéséhez, és egy fő, aki KSZR gazdasági háttérét biztosítaná.

#### **Elérni kívánt eredmények:**

- Jobb feltételekkel, minőségibb szolgáltatások nyújtása.
- A szolgáltató könyvtár munkatársainak rendszeres szakmai képzése
- A szolgáltató könyvtár működési költségeinek központi támogatása
- A szolgáltató könyvtár létszámának bővítése

#### ***9. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása***

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár települési és megyei feladatokat is ellátó nyilvános könyvtár, az információs esélyegyenlőség színtere.

A könyvtár minőségpolitikai céljai egybeesnek a kistélepülési ellátás célrendszerével:

- bárki számára biztosítsa a dokumentumokhoz és információkhoz való korlátozás nélküli szabad hozzáférése
- könyvtárhasználók mindenkori igényeinek minél magasabb színvonalú kiszolgálása

- kiegyensúlyozott, magas színvonalú szolgáltatások biztosítása
- a szolgáltatások folyamatos fejlesztése, a hibák javítása
- megfelelő és jól képzett szakemberek
- tárgyi és technikai eszközök folyamatos fejlesztése a rendelkezésre álló anyagi eszközeink figyelembevételével
- szolgáltatások megismertetése PR és marketing tevékenység

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár, mint szolgáltató központ törekvései a minőségfejlesztés és minőségbiztosítás területén megegyeznek az országos könyvtárügy stratégiai tervének elemeivel.

A BBMK minőségfejlesztési kiemelt könyvtári területei

Intézményünk már rendelkezik 2014-2018 közötti időszakra stratégia tervvel. A tervezés során kiemelten kezeltük a humán erőforrást, a képzést és továbbképzést.

Törekvésünk, hogy a korszerű könyvtár a használók könyvtárává váljon. Ennek érdekében meg kell ismernünk a használók véleményét, kívánságait és tapasztalatait. Úgy ítéljük meg, hogy a használókkal való kapcsolattartás az eredményesebb és hatékonyabb munkavégzést fogja segíteni.

Valamennyi szolgáltatóhelyünkön olyan minőségfejlesztést szeretnénk kidolgozni, melyen keresztül a szolgáltatásokhoz való hozzáférés magasabb színvonalon valósul meg

Különös figyelemmel kezeljük a hátrányos helyzetűeket, akik számára kiemelt szolgáltatásokat kívánunk megvalósítani.

Minőségpolitikánk fontos elemének tekintjük a folyamatos kapcsolattartást a szolgáltató és a szolgáltatást fogadó könyvtáros, felhasználó és fenntartó között. A visszajelzéseiket folyamatosan követjük, az igényfelmérést napra készen szemelőtt tartjuk, az elégedettségmérést fontos feladatunknak tekintjük.

A szolgáltató könyvtárnál és valamennyi ellátott helyen a jogszabálynak megfelelő szolgáltatási struktúrát alakítunk ki.

Az egészségügyben, oktatásügyben, közigazgatásban felgyülemlett minőségbiztosítási tapasztalatok alapján „összehozható” egy szakmai szabályokhoz illeszkedő, a felhasználók és fenntartók igényeit is figyelembe vevő minőségbiztosítási-minőségfejlesztési rendszer. Az így kialakított rendszerrel folyamatosan nyomon követhetővé, mérhetővé és javíthatóvá tehető a munka minősége, hiszen a minőség fejlesztése sosem állhat meg.

Salgótarján, 2013. október 30.

Molnár Éva  
igazgató